

UNIFICAREA LEGISLATIVĂ ȘI CONTRIBUȚIA EI LA DESĂVÂRȘIREA MARI UNIRI DIN 1918

Liliana CREANGĂ,
doctor în drept, conferențiar universitar

LEGISLATIVE UNIFICATION AND ITS CONTRIBUTION TO THE COMPLETION OF THE GREAT UNION OF 1918

Liliana CREANGĂ,
PhD, associate professor

Unirea din 1918 a fost și rămâne pagina cea mai sublimă a istoriei românești. Măreția ei stă în faptul că desăvârșirea unității naționale nu este opera niciunui om politic, a niciunui guvern sau partid, este fapta istorică a întregii națiuni române, realizată într-un elan tășnit cu putere din străfundurile conștiinței unității neamului, un elan controlat de frunțașii politici, pentru a-l călăuzi cu inteligență politică remarcabilă spre țelul dorit.

Referindu-se la Unire ca la cea mai miraculoasă realizare a poporului român, Nicolae Iorga scria: „În această zi a sosit un ceas pe care-l așteptăm de veacuri, pentru care am trăit întreaga noastră viață națională, pentru care am muncit și am scris, am luptat și am gândit. A sosit ceasul în care cerem și noi lumii dreptul de a trăi pentru noi, dreptul de a nu da nimănui ca robi rodul ostinelilor noastre”.

Cuvinte-cheie: Statul Național Unitar Român, unitate națională, unificare legislativă, rezoluție.

The union of 1918 was and remains the most sublime page in the Romanian history. Its greatness lies in the fact that the realization of national unity is not the work of any politician, of any government or party, it is the historical deed of the entire Romanian nation, realized in a momentum that burst from the depths of the consciousness of the unity of the nation, a momentum controlled by political leaders, to guide it with remarkable political intelligence towards the desired goal.

Referring to the Union as the most miraculous achievement of the Romanian people, Nicolae Iorga wrote: “On this day has come an hour that we have been waiting for centuries, for which we have lived our entire national life, for which we have worked and written, we have fought and we have thought. The hour has come when we also ask the world for the right to live for us, the right not to give anyone as slaves the fruit of our labors”.

Keywords: Romanian National Unitary State, national unity, legislative unification, resolution.

Introducere. Oricât s-ar scrie despre Marea Unire de la 1918, oricâte dovezi și argumente s-ar aduce în favoarea unor legități ale istoriei, care au condus la crearea României Mari, totuși nicio argumentare probantă n-o să spulbere senzația de miracol, și aceasta deoarece anul 1917 punea în fața României nu seculara problemă a reîntregirii, ci elementara problemă a supraviețuirii[1].

Armatele germane au redus dimensiunea țării la o bună parte din teritoriul Moldovei de odinioară, prefăcând Iașul în capitală temporară. Emisarii regali, printre care, la acel moment, foarte activ s-a dovedit a fi poetul Octavian Goga, căutau sistent un loc în Rusia, unde s-ar putea refugia Casa Regală în cazul când ar-

Introduction. No matter how much is written about the Great Union of 1918, no matter how much evidence and arguments are brought in favor of some legitimacies of history, which led to the creation of Greater Romania, still no probative argument will shatter the sensation of a miracle, and this is because the year 1917 posed to Romania not the secular problem of reunification, but the elementary problem of survival [1].

The German armies reduced the size of the country to a large part of the former Moldovan territory, turning Iasi into a temporary capital. The royal emissaries, among whom the poet Octavian Goga proved to be very active at the time, were insistently looking for a place in Russia, where the Royal House could take ref-

mata germană ar fi ocupat și Moldova.

Istoria anilor 1917-1918 ne-a dat o lecție unică și irepetabilă, cum din mai multe forțe slabe, dezbinat, se poate forma un flux politic puternic și bine orientat. Făurirea statului național unitar român prin unirea tuturor teritoriilor românești cu Vechiul Regat a fost opera întregului popor român. Românii din Basarabia, Bucovina, Transilvania și Banat au dus o luptă consecventă împotriva dominației străine, luptă care s-a finalizat, prin hotărârile democratice adoptate de organe alese, despre unirea cu Țara[2].

Unirea deplină înfăptuită în 1918 a avut drept una din premise evenimentele petrecute în Principatele Române după intrarea în vigoare a Convenției de la Paris, care constituiau dovada că poporul român reușise să aducă la îndeplinire rezoluțiile Adunărilor ad-hoc și, depășind prevederile actelor internaționale, să înfăptuiască Unirea celor două țări și *prima etapă a constituirii statului național român. Uniunea personală* a celor două Principate a avut o serie de trăsături specifice: legătura lor prin persoana domnitorului trebuia să fie numai vremelnică, adică numai pe durata domniei lui Alexandru Ioan Cuza, iar domnitorul, deși ales în ambele Principate, trebuia să-și exercite prerogativele în mod distinct și prin acte deosebite, în calitatea sa de domnitor al fiecărei țări; fiecare Principat urma să aibă adunarea sa electivă, guvernul și aparatul său de stat. Dar legătura dintre cele două țări cuprindea și elemente ce dovedeau că *uniunea personală constituia începutul procesului de realizare a Unirii depline*, deoarece țările române aveau și anumite instituții comune: Comisia centrală, Curtea de Casație și, într-o anumită măsură, armata. De asemenea, caracteristic este faptul că a fost întreprinsă o acțiune susținută, atât pe plan legislativ, cât și pe plan administrativ, în scopul realizării în fapt a unificării politice a celor două Principate, rămânând ca proclamarea ei oficială să se facă la un moment favorabil.

1. Desăvârșirea unității naționale

Realizarea *unirii depline și a statului național unitar român* a fost înfăptuită la 1 decembrie 1918, în condițiile prăbușirii marilor imperii din Europa. Aproape concomitent (la

uge if the German army would have occupied Moldova as well.

The history of 1917-1918 has given us a unique and unrepeatable lesson, how from a weak, divided force a strong and well-directed political flow can be formed.

The creation of the Romanian unitary national state by uniting all the Romanian territories with the Old Kingdom was the work of the entire Romanian people. The Romanians from Bessarabia, Bukovina, Transylvania and Banat waged a consistent struggle against foreign domination which ended with the democratic decisions adopted by elected bodies on the union with the Country [2].

The full union of 1918 had as one of its premises the events that took place in the Romanian Principalities after the entry into force of the Paris Convention, which proved that the Romanian people had succeeded in carrying out the resolutions of the ad-hoc Assemblies and, exceeding the provisions of the international acts, to realize the Union of the two countries and *the first stage of the constitution of the Romanian national state. The personal union* of the two Principalities had a number of specific features: their relationship through the person of the ruler was to be only temporary, that is, only during Cuza's reign, and the ruler, although elected in both Principalities, had to exercise his prerogatives distinctly and by special acts, in his capacity as ruler of each country; each Principality should have its own elective assembly, government, and state apparatus. But the relationship between the two countries also included elements that proved that personal union was the beginning of the process of achieving full Union, because the Romanian countries also had certain common institutions: the Central Commission, the Court of Cassation and, to some extent, the army. It is also characteristic that a sustained action was taken, both legislatively and administratively, in order to achieve in fact the political unification of the two Principalities, remaining that its official proclamation to be made at a favorable time.

1. The Completion of the National Unity

The realization of full union and of the Romanian national unitary state was achieved on December 1, 1918, in the conditions of the collapse of the great empires in Europe. Almost

27 martie/9 aprilie 1918 la Chișinău, la 15/28 noiembrie 1918 la Cernăuți și la 18 noiembrie/1 decembrie 1918 la Alba-Iulia), națiunea română din provinciile vremelnice încorporate în alte state, prin reprezentanți autentici, și-a decis soarta, hotărând Unirea cu vechea Românie. *Sfatul Țării de la Chișinău, Congresul general al Bucovinei de la Cernăuți și Marea Adunare Națională de la Alba-Iulia* au fost nu numai *organe reprezentative* ale națiunii române[3], ci și *organe constituante*, pentru că au fost chemate să decidă în probleme fundamentale, cu urmări extrem de importante pentru regimul constituțional al statului național unitar român. Actele elaborate de aceste organe: *Rezoluția Sfatului Țării de la Chișinău*, urmată de *Hotărârea Sfatului Țării, Rezoluția Congresului general al Bucovinei de la Cernăuți și Rezoluția Adunării Naționale de la Alba-Iulia* reflectau, prin conținutul lor, caracterul profund democratic al realizării statului național unitar român, urmărindu-se ca „toată suflarea românească să viețuiască într-un stat, ...ca prin unirea tuturor țărilor românești să devenim un popor mare, înaintea căruia să fie deschise toate căile ce duc spre progres și fericire”; ele au fost, din punct de vedere juridic, *declarații de drepturi* prin care se decretau – așa cum se prevede în art. III din Rezoluția de la Alba-Iulia – „principii fundamentale la alcătuirea noului stat român”.

Ca declarații de drepturi, aceste acte constituționale cuprindeau o serie de prevederi, între care se remarcă, în primul rând, deplina *libertate națională* pentru toate naționalitățile conlocuitoare, care urmau a se instrui, administra și judeca în limba lor proprie, „prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în Corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc” (art. III pct. 1 din Rezoluția de la Alba-Iulia), prevăzându-se aceeași egală îndreptățire și deplină libertate autonomă și pentru confesiunile de stat (art. III pct.2); în Rezoluția de la Chișinău se preconiza „respectarea drepturilor minorităților din Basarabia” (pct. 6).

Înfăptuirea unui regim *democratic* în toate domeniile vieții publice urma a se face prin votul obștesc, direct, egal, secret, pe comune, în

simultaneously (on March 27/April 9, 1918 in Chisinau, on November 15/28, 1918 in Chernivtsi and on November 18/ December 1, 1918 in Alba-Iulia), the Romanian Nation from the provinces temporarily incorporated in other states, through authentic representatives, decided its fate, choosing the Union with old Romania. The Chisinau Country Council, the General Congress of Bukovina in Chernivtsi and the Great National Assembly in Alba-Iulia were not only representative bodies of the Romanian nation [3], but also constituent bodies, because they were called to decide on fundamental issues, with extremely important consequences for the constitutional regime of the Romanian unitary national state. The acts elaborated by these bodies: the Resolution of the Country Council from Chisinau, followed by the Decision of the Country Council, the Resolution of the General Congress of Bukovina from Chernivtsi and the Resolution of the National Assembly from Alba-Iulia reflected, through their content, the deeply democratic character of the achievement of the Romanian unitary national state, aiming that “all the Romanian people live in a state, ... that by uniting all the Romanian countries we would become a great nation, before whom all the paths leading to progress and happiness shall be opened”; they were, from a legal point of view, declarations of rights by which they were decreed – as provided in art. III of the Alba-Iulia Resolution – “fundamental principles in the composition of the new Romanian state”.

As declarations of rights, these constitutional acts contained a number of provisions, including, in the first place, full national freedom for all cohabiting nationalities, who were to be instructed, administered and judged in their own language, “by individuals of its own stock and each people will get the right to be represented in the law bodies and to govern the country in accordance with the number of its people” (art. III point 1 of the Alba-Iulia Resolution), providing the same equal justification and full autonomous freedom and for state confessions (art. III point 2); The Chisinau resolution called for “respect for the rights of minorities in Bessarabia” (point 6).

The establishment of a democratic regime in all areas of public life was to be done

mod proporțional, pentru ambele sexe în vârstă de 21 ani (art. III pct. 3 din Rezoluția de la Alba-Iulia), Rezoluția de la Chișinău stabilind, la pct. 8 și 9, că Basarabia va trimite în parlamentul României un număr de reprezentanți proporțional cu populația, aleși pe baza votului universal, egal, direct și secret, pe baza aceluiași vot făcându-se și alegerile pentru organele locale. Problema votului universal, în condițiile concrete de atunci ale României, constituia una din revendicările fundamentale ale luptei revoluționare și democratice a maselor populare.

Desăvârșita *libertate* de presă, asociere și întrunire, libera propagare a tuturor gândurilor omenesti (art. III pct. 4 din Rezoluția de la Alba-Iulia) – prin Rezoluția de la Chișinău cerându-se „libertatea personală, libertatea tiparului, a cuvântului, a credinței, a adunărilor și toate libertățile obștești”, care să fie garantate prin Constituție (pct.10) – reprezentau și ele drepturile și libertățile cetățenești de care națiunea română fusese privată, datorită stăpânirilor străine.

Rezoluția de la Alba-Iulia cuprindea și două prevederi foarte importante privind situația maselor muncitoare. La pct. 5 art. III s-a înscris una din revendicările fundamentale ale luptei revoluționare și democratice, și anume: *reforma agrară*, cerându-se „reforma agrară radicală”, iar la pct.6 al aceluiași articol s-a prevăzut ca muncitorimii industriale să i se asigure „aceleași drepturi și avantaje, care sunt legisferate în cele mai avansate state industriale din apus”. În declarațiile de drepturi se prevedeau, alături de *drepturi politice* și cele mai arzătoare *drepturi social-economice*, condiție *sine qua non* a avansării pe calea progresului societății românești.

2. Legile de unificare – emanație a dreptului de suveranitate

Actele Marii Uniri *au fost confirmate de organele competente ale statului român*, recunoscându-se, astfel, valoarea lor politică și juridică, precum și hotărârile cuprinse în ele[4]. Astfel, la 9 aprilie 1918 a fost elaborat Decretul relativ la unirea Basarabiei cu România, la 13 decembrie 1918 Decretul nr. 3631 pentru unirea Transilvaniei și a celorlalte ținuturi românești din Ungaria cu România, și la 19 decem-

by public vote, direct, equal, secret, communal, proportionally, for both sexes aged 21 years (art. III point 3 of the Alba-Iulia Resolution), Resolution of Chisinau stating, at points 8 and 9, that Bessarabia will send to the Romanian Parliament a number of representatives proportional to the population, elected on the basis of the universal, equal, direct and secret ballot, on the basis of the same vote the elections for the local bodies were being made. The issue of universal suffrage, in the concrete conditions of Romania at that time, was one of the fundamental demands of the revolutionary and democratic struggle of the popular masses.

Perfect freedom of the press, association and assembly, free propagation of all human thoughts (art. III point 4 of the Alba-Iulia Resolution) – the Chisinau Resolution calling for “personal freedom, freedom of the press, of the word, of the faith, of the assemblies and all the public liberties”, to be guaranteed by the Constitution (point 10) – they also represented the rights and civil liberties from which the Romanian nation had been deprived, due to foreign dominions.

The Alba-Iulia Resolution also contained two very important provisions on the situation of the working masses. At point 5 art. III was included one of the fundamental demands of the revolutionary and democratic struggle, namely: the agrarian reform, demanding “radical agrarian reform”, and at point 6 of the same article it was provided that industrial workers should be guaranteed “the same rights and advantages, which are legislated in the most advanced industrial states in the West.” In the declarations of rights was provided, along with political rights and the most burning socio-economic rights, a condition, *sine qua non* of moving forward on the path of the progress of the Romanian society.

2. The laws of unification – emanation of the sovereignty right

The acts of the Great Union were confirmed by the competent bodies of the Romanian state, thus recognizing their political and legal value, as well as the decisions contained therein [4]. Thus, on April 9, 1918, the Decree regarding the union of Bessarabia with Romania was elaborated, on December 13, 1918,

1918 Decretul nr.3744 relativ la unirea Bucovinei cu România. Totodată, au fost elaborate decrete pentru organizarea Transilvaniei și Bucovinei, provinciile unite cu vechea Românie trimitând *miniștri fără portofoliu* în Consiliul de Miniștri de la București. A fost vorba, desigur, de o organizare temporară, destinată să faciliteze integrarea lor în structura statului național unitar român. Pe această linie, o hotărâre a Sfatului Țării, din 27 noiembrie 1918, declara că Basarabia renunță la condițiile de unire stipulate în actul din 27 martie 1918 și admitea „unirea necondiționată a Basarabiei cu România Mare”.

În privința Transilvaniei, Rezoluția de la Alba-Iulia a instituit *Marele Sfat Național* (organ reprezentativ-parlamentar), „care va avea toată îndreptățirea să reprezinte națiunea română oricând și pretutindeni față de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiunile pe care le va afla necesare în interesul națiunii”. A doua zi după Unire, la 19 noiembrie 1918 (pe stil vechi, al calendarului Iulian) s-a întrunit Marele Sfat Național ales de Marea Adunare de la Alba-Iulia, care a aprobat, între altele, și lista celor 15 membri numiți șefi de resoarte ai Consiliului Dirigent (organ executiv), ambele organe stabilindu-și temporar sediul la Sibiu.

Elaborarea la 1 ianuarie 1920 a Legii relative la unirea Basarabiei cu România, a Legii pentru unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România și a Legii pentru unirea Bucovinei cu România prin care s-au ratificat, învestindu-se cu putere de lege, Dispozițiile din 1918 privitoare la unirea provinciilor românești, au consacrat faptul că aceste provincii „sunt și rămân de-a pururea unite cu România”. Ca urmare, prin Decretul Legii nr.1462 din 1920 s-a desființat Consiliul Dirigent, atribuțiile sale și ale resoartelor ce-l compuneau trecând asupra organelor centrale ale statului român, iar prin Decretul Legii nr.1476 din 1920 s-a stabilit că atribuțiile directoratelor din Basarabia și ale secretariatelor de serviciu din Bucovina treceau asupra organelor centrale ale statului român, aceste organe locale încetându-și existența. România devenea astfel, așa cum va consacra și Constituția din 1923 (art.1 și 2), „un stat național unitar și indivizibil”, teri-

Decree no. 3631 for the union of Transylvania and the other Romanian lands from Hungary with Romania, and on December 19, 1918 Decree no. 3744 regarding the union of Bukovina with Romania. At the same time, decrees were drafted for the organization of Transylvania and Bukovina, the provinces united with old Romania sending ministers without portfolio to the Council of Ministers in Bucharest. It was, of course, a temporary organization, intended to facilitate their integration into the structure of the Romanian unitary national state. In this line, a decision of the Country Council, of November 27, 1918, declared that Bessarabia renounced the conditions of union stipulated in the act of March 27, 1918 and admitted “the unconditional union of Bessarabia with Greater Romania”.

With regard to Transylvania, the Alba-Iulia's Resolution established the Grand National Council (a representative parliamentary body), “which will have every right to represent the Romanian nation at any time and everywhere before all the nations of the world and to take all the provisions it deems necessary in the interest of the nation.” The day after the Union, on November 19, 1918, the Great National Council elected by the Great Assembly of Alba-Iulia met, which approved, among other things, the list of the 15 members appointed heads of resources of the Governing Council (executive body), and both bodies temporarily establishing their headquarters in Sibiu.

The elaboration on January 1, 1920 of the Law on the union of Bessarabia with Romania, of the Law for the union of Transylvania, Banat, Crishana and Maramuresh with Romania and of the Law for the union of Bukovina with Romania by which they ratified and invested themselves by law, The provisions of 1918 regarding the unification of the Romanian provinces, they consecrated the fact that these provinces “are and remain forever united with Romania”. As a result, by Decree of Law no. 1462 of 1920, the Governing Council was abolished, its attributions and of the resorts that composed it passing on the central bodies of the Romanian state, and by the Decree of Law no. 1476 of 1920 it was established that the attributions of the directorates of Bessarabia and of the secretariats of service from Bukovina were passing on to

toriul său fiind „inalienabil”.

Desigur, o problemă importantă ce s-a impus după realizarea statului național unitar român a fost aceea a *unificării legislative* dintre vechea Românie și provinciile supuse până atunci unor legislații și sisteme de drept diferite și depășite acum de nevoile noului organism politic. Problema nu se punea la noi ca în Franța, Belgia sau Danemarca, pentru câteva departamente sau pentru teritorii și mai reduse, în cadrul unor țări consolidate în care nici nu se ridica măcar o problemă de imediată recodificare a întregii legislații. Teritoriul țării se dublase, iar legislațiile noilor provincii reprezentau sisteme juridice diferite de cel căruia îi aparținea legislația vechii Românie. Un element comun lega totuși între ele toate aceste legiuri, aplicate la acea dată pe teritoriul statului român, și anume esența lor capitalist-burgheză, fapt ce le făcea să aibă între ele asemănări mai mari decât diferențele neesențiale descoperite de contemporani, datorită în parte și influențelor diferite (franceză, respectiv germană) ori mentalităților (raționalistă, respectiv cazuistică) ce stăteau la baza lor.

În opera de unificare legislativă destinată asigurării progresului social și securității juridice, românii nu au recurs, dovedind încă o dată spiritul lor umanitar, la metoda impunerii instituțiilor proprii, ci au preferat ca legile de unificare ce izvorau din dreptul de suveranitate să fie introduse treptat în aplicare. Primul decret al Consiliului Dirigent al Transilvaniei din 1919 prevedea, în art.1, că vechile legi, ordonanțe, regulamente și statute legale anterioare Unirii rămân în vigoare în mod provizoriu până la alte dispoziții „în interesul ordinii publice și pentru a asigura continuitatea de drept”; măsuri similare au fost luate în România prin Decretul Legii nr. 3475 din 18 decembrie 1918, iar în Basarabia prin Hotărârea Sfatului Țării din 27 martie 1918, pct.5[5].

Cauzele ce au făcut ca procesul de unificare legislativă să dureze în timp au fost unele de natură obiectivă, altele subiective. În categoria celor obiective putem aminti: *prioritatea pe care o avea restructurarea statului întregit (organizare administrativă, financiară, penală, agrară etc.) față de unificarea diferitelor ramuri*

the central bodies of the Romanian state, these local bodies ceasing to exist. Romania thus became, as will be enshrined in the Constitution of 1923 (art. 1 and 2), “a unitary and indivisible national state”, its territory being “inalienable”.

Of course, an important issue that arose after the achievement of the Romanian unitary national state was that of *legislative unification* between old Romania and the provinces previously subject to different laws and legal systems and now exceeded by the needs of the new political body. The problem did not arise here as in France, Belgium or Denmark, for a few departments or even smaller territories, in consolidated countries where there was not even a problem of immediate recoding of all legislation. The territory of the country had doubled, and the legislations of the new provinces represented different legal systems from the one to which the legislation of old Romania belonged. A common element, however, linked all these legislations, applied at that time on the territory of the Romanian state, and namely their capitalist-bourgeois essence, which made them more similar to each other than the non-essential differences discovered by contemporaries, due in part to different influences (French, respectively German) or mentalities (rationalist, respectively casuistry) that underlie them.

In the work of legislative unification aimed at ensuring the social progress and legal security, the Romanians did not resort, once again proving their humanitarian spirit, to the method of imposing their own institutions, but preferred that the unification laws arising from the right of sovereignty be gradually introduced in application. The first decree of the Governing Council of Transylvania in 1919 provided, in art. 1, that the old laws, ordinances, regulations and legal statutes prior to the Union remain in force provisionally until other provisions “in the interest of public order and to ensure legal continuity”; similar measures were taken in Romania by the decree of law no. 3475 of December 18, 1918, and in Bessarabia by the Decision of the Country Council of March 27, 1918, point 5 [5].

The causes that made the process of legislative unification last over time were some of an objective nature, others subjective. In the

ale dreptului; în al doilea rând, până la înființarea în 1926 a Consiliului legislativ nu a existat un organ propriu care să examineze în toată complexitatea sa unificarea în domeniul dreptului privat, unde existau simțitoare deosebiri față de vechea Românie, îndeosebi în materie de drept al familiei, succesiuni, publicitatea drepturilor reale imobiliare etc.

În ceea ce privește *cauzele subiective*, convingerea juriștilor, din diferite provincii, că sistemul lor de drept este cel mai bun, era întărită de practică, în primul rând prin siguranța dreptului creată de minuțiosul sistem al evidenței funciare existent în Transilvania și Bucovina și de care proprietarii funciari de toate categoriile erau pe deplin conștienți. La o rutină greu de înlăturat se adăugau apoi *considerente politice*, fruntașii diferitelor partide căutând să exploateze în interes propriu anumite situații locale, îndeosebi cele legate de sistemul proprietății funciare și transmisiunea imobiliară.

Divergențe existau și în privința *spiritului* în care trebuia făcută unificarea legislativă. Istoricii dreptului propuneau o soluție care să pună în lumină „geniul propriu al poporului român” sau măcar o armonizare a mentalităților în spirit latin (V. Roman), în timp ce majoritatea teoreticienilor și practicienilor (G. Buzdugan, A. Gane, N. Vrăbiescu, M. Eliescu) opinau pentru „realizarea unui sistem juridic care să țină seama de ultimele date ale științei dreptului” [6].

În privința *metodei* de unificare legislativă, Comisia ministerială formată în 1920 din magistrați și juriști a optat pentru revizuirea codurilor, idee exprimată de art.137 din Constituția din 1923. În Consiliul legislativ organizat prin Legea nr. 20 din 26 februarie 1925, două metode principale s-au ciocnit ireductibil: a) unificarea imediată prin extinderea legislației vechiului regat, ceea ce presupunea, implicit, o grabnică elaborare a unor noi coduri, soluție preconizată de magistrați (A. Rădulescu, C. Hamangiu, prof. C. M Sipsom) și b) menținerea pluralismului regional până la codificarea unificatoare pe baze noi, care să țină seama de tot ce era superior și valabil în dreptul noilor provincii și de cuceririle dreptului comparat, opinie susținută cu precădere de teoreticienii

category of objective causes we can mention: the priority of the restructuring of the entire state (administrative, financial, criminal, agrarian organization, etc.) over the unification of different branches of law; secondly, until the establishment of the Legislative Council in 1926, there was no body of its own to examine in all its complexity the unification in the field of private law, where there were significant differences from old Romania, especially in matters of family law, advertising of real estate rights, etc.

With regard to subjective cases, the belief of jurists in various provinces that their legal system is the best was strengthened by practice, first of all through the legal certainty created by the meticulous system of land records existing in Transylvania and Bukovina and of which landowners of all categories were fully aware. Political considerations were then added to a routine that was difficult to remove, with leaders of various parties seeking to exploit certain local situations in their own interest, especially those related to the land ownership system and real estate transfer.

Divergences also existed in the spirit of legislative unification. Historians of law proposed a solution that would shed light on “the genius of the Romanian people” or at least a harmonization of mentalities in the Latin spirit (V. Roman), while most theorists and practitioners (G. Buzdugan, A. Gane, N. Vrăbiescu, M. Eliescu) opted for “the realization of a legal system that takes into account the latest data of the science of law” [6].

Regarding the method of legislative unification, the ministerial commission formed in 1920 by magistrates and jurists opted for the revision of the codes, an idea expressed by art.137 of the Constitution (1923). In the Legislative Council organized by Law no. 20 of February 26, 1925, two main methods collided irreducibly: a) immediate unification by extending the legislation of the old kingdom, which implied, implicitly, a rapid elaboration of new codes, a solution envisaged by magistrates (A. Radulescu, C. Hamangiu, prof. C. M Sipsom) and b) maintaining regional pluralism until the unifying codification on new bases, which should take into account everything that was superior and valid in the law of the new

dreptului și avocați (A. Oteteleşeanu, A. Gane, St. Laday, M. Eliescu, I. Miclescu etc.). Până la urmă, dându-se prioritate dispozițiilor constituționale, ideea *revizuirii* a triumfat în materie penală, în timp ce în celelalte domenii s-a procedat pe calea *extinderii* (Legea nr.36 din 1928 pentru Basarabia, Legea nr.478 din 1938 pentru Bucovina și Legea nr.389 din 1943 pentru Transilvania).

Prin Decretul Legii din 10 aprilie și 13-19 decembrie 1918, organizarea statului a funcționat în mod tacit potrivit Constituției din 1866, anumite excepții fiind prevăzute în aceste decrete până la punerea în vigoare a unei noi Constituții. În fapt, *unificarea prin extinderea expresă a unor legi* a continuat și după apariția noii Constituții din 1923. Astfel, Codul silvic din 8 aprilie 1910, cu modificările ulterioare, a fost extins la 17 iunie 1923 pe întreg teritoriul țării; Legea din 11 aprilie 1928 pentru extinderea cap. VII, art.59-69 din Legea asupra burselor de comerț pe întreg teritoriul țării și modificarea unor dispoziții privitoare la aplicarea acestui capitol făcea același lucru cu legislația în materie din 14 iunie 1913, cu modificările ulterioare din 1918 și 1921. Ca urmare a unificării organizării judecătorești (Legea din 26 iunie 1924), s-au extins asupra noilor provincii o parte din dispozițiile Codului de procedură penală român. Unificarea organizării învățământului s-a realizat extinzându-se, în noile teritorii, o bună parte din dispozițiile din vechea Românie privitoare la organizarea învățământului secundar și superior.

În alte cazuri, mai ales cele privitoare la organizarea statului, legile noi de unificare au fost în principal cele din vechea Românie, extinse pe întreg teritoriul țării, cu anumite dispoziții tranzitorii pentru noile provincii (Legea privind organizarea judecătorească din 26 iunie 1924, Legea privind organizarea Curții de Casație din 20 decembrie 1925, cu modificările ulterioare), stabilindu-se o unitate de jurisprudență, ceea ce era esențial pentru realizarea unificării juridice; Legea din 12 februarie 1923 a unificat normele de organizare a corpului de avocați, iar organizarea administrativă a țării a fost făcută prin Legea din 14 iunie 1923, numită „Pentru unificarea administrativă”.

provinces and the conquests of comparative law, an opinion supported mainly by theorists of law and lawyers (A. Oteteleşeanu, A. Gane, St. Laday, M. Eliescu, I. Miclescu, etc). In the end, giving priority to constitutional provisions, the idea of revision prevailed in criminal matters, while in other areas it was extended (Law no. 36 of 1928 for Bessarabia, Law no. 478 of 1938 for Bukovina and Law no. 389 of 1943 for Transylvania).

By the Decree of the Law of April 10 and December 13-19, 1918, the organization of the state functioned tacitly according to the Constitution of 1866, certain exceptions being provided in these decrees until the entry into force of a new Constitution. In fact, unification through the express extension of some laws continued even after the appearance of the new Constitution of 1923. Thus, the Forestry Code of April 8, 1910, with subsequent amendments, was extended on June 17, 1923 throughout the country; the Law of April 11, 1928 for the extension of chap. VII, art. 59 - 69 of the Law on Trade Exchanges throughout the country and the amendment of some provisions regarding the application of this chapter did the same with the relevant legislation of June 14, 1913, with subsequent amendments of 1918 and 1921. As a result of the unification of the judicial organization (Law of June 26, 1924), part of the provisions of the Romanian Code of Criminal Procedure was extended to the new provinces. The unification of the organization of education was achieved by extending, in the new territories, a large part of the provisions of old Romania regarding the organization of secondary and higher education.

In other cases, especially those concerning the organization of the state, the new laws of unification were mainly those of old Romania, extended throughout the country, with certain transitional provisions for the new provinces (Law on the organization of the judiciary of June 26, 1924, Law on the organization of the Court of Cassation of December 20, 1925, with subsequent amendments), establishing a unit of jurisprudence, which was essential for the achievement of legal unification; The law of February 12, 1923 unified the rules of organization of the bar, and the administrative organization of the country was made by the law of

Operația aceasta, ce comporta o bună cunoaștere a situației locale, a fost făcută uneori în grabă, din motive politice, cum a fost, de pildă, cazul cu extinderea Legii miniere din vechea Românie, ce corespundea specificului exploatărilor petroliere și în Transilvania, fără a se ține seama de specificul exploatărilor aurifere de aici, în primul caz comasările făcându-se în funcție de situația de la suprafață, pentru a se putea extinde sondele, în timp ce la exploătările aurifere se pătrundea lateral prin subsol. Tot astfel, prin aplicarea nediferențiată a Codului comercial și în Transilvania, s-a pierdut din vedere existența aici a unor asociații miniere pe cuxe, cu participarea nu la capital, ci la beneficii; obligativitatea transformării acestora în societăți anonime a dus la substituirea lor cu societăți pe acțiuni cu participare la capital, schimbându-se astfel natura lor juridică[7].

Constituția din 1923, ținând seama de experiența în materie de unificare legislativă în țări ca Germania, Elveția sau Brazilia, recomandă, în art.137, *revizuirea* întregii legislații aplicabile pe teritoriul țării în vederea unificării ei și punerii de acord cu dispozițiile constituționale, până atunci menținându-se în vigoare legile existente și fiind desființate numai regulile contrare noii Constituții, urmând ca ulterior și celelalte să fie adaptate la nevoile și aspirațiile naționale.

a) *Legi de unificare*. Chiar înainte de apariția Constituției, se înfăptuise, prin mai multe legi, *reforma agrară* pe tot întinsul țării. O primă expropriere avusese loc în 1918 (prin Dispoziția Legii nr.3697), completată prin legile din 13 martie 1920 și 17 iulie 1921, iar prin două legi din 30 iulie 1921 s-a înfăptuit exproprierea și în provinciile din vestul și nordul țării, concepțiile ce au prezidat reforma fiind aceleași în toate cazurile și variind numai unele dispoziții de detaliu. Pe baza Constituției din 1923 s-au elaborat în anii următori numeroase legi de unificare, atât în domeniul dreptului public, cât și în acela al dreptului privat.

b) *Opera de codificare unificatoare*, la care se referă și art. 137 din Constituție, consta în revizuirea prin unificare a marilor coduri: penal, de procedură penală, civil, de procedură civilă și comercial. După aproape 19 ani de la

June 14, 1923, called "For administrative unification."

This operation, which involved a good knowledge of the local situation, was sometimes done in a hurry, for political reasons, as was the case, for example, with the extension of the Mining Law in old Romania, which corresponded to the specifics of oil exploitation in Transylvania, without taking into account the specifics of the gold mines here, in the first case the mergers were made according to the situation on the surface, in order to extend the wells, while the gold mines penetrated laterally through the basement. Likewise, through the undifferentiated application of the Commercial Code in Transylvania, the existence of mining associations here has been lost sight of, with participation not in capital, but in profits; the obligation to transform them into joint - stock companies made it possible to replace them with joint stock companies with a shareholding, thus changing their legal nature [7].

The 1923 Constitution, taking into account the experience of legislative unification in countries such as Germany, Switzerland or Brazil, recommends, in art.137, the revision of the entire legislation applicable on the territory of the country in order to unify it and bring it in line with the constitutional provisions, until then, the existing laws were maintained in force and only the rules contrary to the new Constitution were abolished, and the others would later be adapted to national needs and aspirations.

a) *Unification laws*. Even before the publication of the Constitution, by several laws, the agrarian reform had been carried out throughout the country. A first expropriation took place in 1918 (by the Provision of Law no. 3697), supplemented by the laws of March 13, 1920 and July 17, 1921, and by two laws of July 30, 1921 the expropriation was carried out in the western and northern provinces of the country, the conceptions that presided over the reform being the same in all cases and varying only some provisions of detail. On the basis of the Constitution of 1923, numerous unification laws were drafted in the following years, both in the field of public law and in that of private law.

b) *The unifying codification work*, to which art. 137 of the Constitution refers, consists in the revision by unification of the great

Unire, s-au pus în aplicare Codul penal și cel de procedură penală, publicate la 18 și respectiv 19 mai 1936; ele au intrat în vigoare la 1 ianuarie 1937, realizând unificarea legislației penale și fiind urmate, la 20 mai 1937 de Codul justiției militare unificat.

Opera de unificare desfășurându-se într-un ritm prea lent, s-a simțit nevoia să se recurgă la metoda *extinderii în bloc* a unei importante părți a legislației din vechea Românie în unele provincii ale țării ce erau încă guvernate de legiuri străine. Așa s-a procedat prin Legea nr. 36 din 4 aprilie 1928 ce a extins de la 1 iunie în Basarabia, pe lângă dispozițiile introduse până atunci în vederea unificării – Codul civil, Codul de procedură civilă și Regulamentul pentru facerea și executarea hotărânicilor, rânduielele de procedură cuprinse în Codul comercial, precum și regulamentele lui, Legea asupra drepturilor proprietarilor rezultând din contractele de închiriere și arendare, Legea pentru judecătoriile de ocoale și Regulamentul ei, Legea pentru autentificarea actelor. Se mențineau însă în vigoare dispozițiile din legile locale referitoare la capacitatea femeii măritate, căutarea paternității, dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor, drepturile copiilor naturali și ale părinților lor, considerate ca fiind superioare celor din vechea Românie. Prin dispoziții tranzitorii, s-a reglementat situația notarilor publici existenți, instituția fiind desființată prin lege, dar cu respectarea drepturilor celor în funcțiune. Zece ani mai târziu, la 1 octombrie 1938, o măsură similară a fost luată și pentru Bucovina, prin extindere, cu excepția cărților funciare ce au fost transformate în simple registre de publicitate. Notarii publici aveau aici o competență mai restrânsă decât cei din Basarabia.

În Transilvania continuau să existe trei regimuri deosebite în materie de carte funciară și două regimuri distincte în ce privește dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor.

La 15 septembrie 1943 s-a desăvârșit unificarea legislativă și în Transilvania, prin *extinderea cu unele dispoziții tranzitorii* (privitoare în materie civilă la tutelă, interdicție, drepturile soțului supraviețuitor, notari publici, procedura succesorală, cărțile funciare) a legislației civile și comerciale din vechea Românie,

codes: criminal, of criminal procedure, civil, of civil procedure and commercial. After almost 19 years since the Union, the Criminal and Criminal Procedure Codes were implemented, published on May 18 and 19, respectively, 1936, they entered into force on January 1, 1937, unifying the criminal legislation and being followed on May 20, 1937 by the Unified Code of Military Justice.

As the unification work was proceeding at a too slow pace, the need was felt to resort to the method of extending in bulk an important part of the legislation of old Romania in some provinces of the country which were still governed by foreign legislation. This was done by Law no. 36 of April 4, 1928, which extended from June 1 in Bessarabia, in addition to the provisions introduced until then for the purpose of unification - the Civil Code, the Code of Civil Procedure and the Regulation for the making and execution of judgments, the rules of procedure contained in the Commercial Code, as well as its regulations, the Law on the rights of owners resulting from the lease agreements, the Law for School Courts and its Regulations, the Law for the Authentication of Documents. However, the provisions of the local laws regarding the capacity of the married woman, the search for paternity, the right of inheritance of the surviving spouse, the rights of natural children and their parents, considered superior to those in old Romania, remained in force. By transitional provisions, the situation of the existing public notaries was regulated, the institution being abolished by law, but with respect for the rights of those in office. Ten years later, on October 1, 1938, a similar measure was taken for Bukovina, by extension, except for land books which were transformed into simple advertising registers. Public notaries had less jurisdiction here than those in Bessarabia.

In Transylvania, there are still three distinct regimes in terms of land book and two distinct regimes regarding the right of inheritance of the surviving spouse.

On September 15, 1943, the legislative unification was completed in Transylvania, by extending with some transitional provisions (regarding civil guardianship, interdiction, the rights of the surviving spouse, public notaries, succession procedure, land books) of the civil and com-

ca la 31 martie 1945 să se procedeze la fel și în nordul Transilvaniei revenit României.

În aceste condiții lua sfârșit un proces desfășurat de veacuri de poporul român la nivelul cutumelor și al pravilelor ce făceau abstracție de vremelnicele hotare politice, legiuitorul modern găsind calea realizării definitive a unificării suprastructurii juridice a poporului român[8].

Concluzie. Menționăm că România de la 1918, realizată din punct de vedere național, trebuia să adapteze la un cadru comun profilul istoric, demografic, economic, politico-administrativ și social diferite regiuni ieșite de sub regimuri politice diferite, cu tradiții și realități deosebite. Odată cu integrarea provinciilor, România și-a continuat drumul firesc al modernizării pe toate planurile, demarat în a doua jumătate a sec. XIX. De data aceasta țara se prezenta într-o nouă față, având un nou suflu, cu un potențial intelectual nou și cu noi aspirații. Basarabia, devenită parte integrantă a statului român, a devenit totodată obiectul, dar și subiectul acestor procese.

În perspectiva istoriei, Unirea din 1918 și confirmarea ei prin hotărârile Conferinței de pace de la Paris au evidențiat faptul că România nu a făcut parte din rândul profitorilor unei păci realizate prin bunăvoința învingătorilor sau a câștigurilor aduse de hazardul biruinței într-un război, ci au fost expresia vie, dinamică a națiunii române, a aspirațiilor de veacuri ale unui popor hotărât să trăiască unit, liber și independent pe pământul strămoșesc.

Înfăptuirea României Mari a avut o înrăurire pozitivă asupra întregului curs istoric al poporului român, fiind, totodată, un act de o importanță covârșitoare în afirmarea României pe arena internațională ca un stat unitar, suveran și independent, animat de dorința menținerii *statu-quo*-ului teritorial, a păcii și colaborării între popoare. Ea a deschis calea unor profunde și înnoitoare transformări în cadrul societății românești, fiind factorul stimulativ al dezvoltării economice, al schimbării raporturilor sociale, al lărgirii cadrului de manifestare a vieții politice, al progresului științei, culturii și învățământului românesc în perioada interbelică.

mercial legislation of old Romania, that on March 31, 1945, the same thing was done in northern Transylvania, which was returned to Romania.

Under these conditions, a process carried out for centuries by the Romanian people at the level of customs and rules that disregarded the temporary political borders ended, the modern legislator finding the way to achieve the final unification of the legal superstructure of the Romanian people [8].

Conclusion. In conclusion, we mention that Romania from 1918, made from a national point of view, had to adapt to a common framework the historical, demographic, economic, political-administrative and social profile of different regions from different political regimes, with special traditions and realities. With the integration of the provinces, Romania continued its natural path of modernization on all levels, started in the second half of the XIXth century. This time the country presented itself in a new light, with a new breath, with new intellectual potential and new aspirations. Basarabia, which became an integral part of the Romanian state, also became the object and subject of these processes.

In the perspective of history, the Union of 1918 and its confirmation by the decisions of the Paris Peace Conference highlighted the fact that Romania was not among the beneficiaries of a peace achieved through the goodwill of the victors or the gains brought by the chance of victory in a war, but it was the living, dynamic expression of the Romanian nation, of the centuries-old aspirations of a people determined to live united, free and independent on the ancestral land.

The accomplishment of Greater Romania had a positive impact on the entire historical course of the Romanian people, being, at the same time, an act of overwhelming importance in Romania's assertion on the international arena as a unitary, sovereign and independent state, animated by the desire to maintain the territorial status quo, of peace and cooperation between peoples. It paved the way for profound and innovative transformations in the Romanian's society, being the stimulating factor of economic development, change of social relations, broadening the framework for the manifestation of political life, the progress of Romanian science, culture and education in the interwar period.

Referințe bibliografice

Bibliographical references

1. Iu. Colesnic. *Generația Unirii*. Chișinău: Ed. Museum. 2004, p.7.
2. E. Popescu. *Din istoria politică a României. Constituția din 1923*. București. 1983. p. 238
3. A. Deac. *Caracterul constituant, plebiscitar al Marii Adunări Naționale de la Alba-Iulia din 1 decembrie 1918*. În: *Contribuții*. p. 9-26.
4. M. Mușat. *Confirmarea internațională*. București. p. 27- 42.
5. C. Negrea. *Legiuirile civile locale rămase în vigoare după extinderea legislației civile a Vechiului Regat*. Cluj. 1946.
6. Al. Oteteleșeanu. *Studiu critic asupra proiectului de lege intitulat Codul obligațiilor și contractelor*. București. 1931. p. 13.
7. Al. Herlea. *În jurul regimului minier*. Orăștie. 1936.
8. Al. Oteteleșeanu. *Unitatea conștiinței naționale prin întărirea ideii de drept*. București. 1922.

Despre autor:

Liliana CREANGĂ

*doctor în drept, conferențiar universitar,
Catedra „Drept public și securitate a frontierei”
a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI al RM
e-mail: creanga_liliana@gmail.ru*

About author:

Liliana CREANGĂ

*PhD, Associate Professor,
“Public Law and Border Security” Chair,
Academy “Ștefan cel Mare” of MIA
e-mail: creanga_liliana@gmail.ru*